

NOOIT GEDACHT

tien verhalen

NOOIT GEDACHT

tien verhalen

NOOIT GEDACHT

tien verhalen

onder redactie van
Marieke de Ridder, tekst & training

Een uitgave van 's Heeren Loo West-Nederland
Noordwijk - Monster 2005

©2005 bij de auteurs:

Kirsten Bett

Suikerzoet

Ygerne ten Brinke

Een bruin konijntje met een wit pluimstaartje

Ik weet wat jij niet weet

Evangelist op spillebenen

Christine Hoogenkamp

De val

Goedemorgen, met de Helpdesk

Bianca Mokkenstorm

Het rokje en de reus

Onverwacht bezoek

Tellen

Saskia Schut

Een boterham met jam

Begeleiding auteurs

Marieke de Ridder

Omslagillustratie, omslagontwerp en vormgeving binnenwerk:

Topic Creatieve Communicatie, Wierden

Druk: *Van den Bosch & Fikkert, Almelo*

Inhoud

Woord vooraf van Durk Kooistra	
Onze manieren	9
Tien verhalen	
Een bruin konijntje met een wit pluimstaartje	13
Een boterham met jam	17
Goedemorgen, met de Helpdesk	21
Tellen	25
Ik weet wat jij niet weet	29
De val	33
Onverwacht bezoek	37
Suikerzoet	41
Het rokje en de reus	45
Evangelist op spillebenen	49
Vijf gouden regels	54

Onze manieren

Een boekje met verhalen over onszelf, schilderijtjes van onze praktijk van alledag.

Bewoners, ouders en medewerkers, in de verschillende verhalen zijn zij de hoofdrolspelers. Lees maar, u komt uzelf vast tegen.

De verhalen vertellen over de patronen in onze organisatie, geven een beeld van hoe wij met elkaar omgaan. In de afgelopen tijd zijn wij daarover met elkaar in gesprek geraakt. Dat ging met vallen en opstaan en toch ben ik er trots op dat onze nieuwe organisatie kritisch naar zichzelf durfde te kijken. Dat is een bewijs van kracht.

Wij hebben een vijftal gedragsregels vastgelegd, heldere afspraken over hoe wij omgaan met cliënten en met elkaar. Afspraken nakomen, elkaar informeren en elkaar aanspreken.... Het lijkt allemaal zo vanzelfsprekend, maar dat is het blijkbaar niet. Regels vormen het cement in het bouwwerk van de menselijke relaties. Je niet houden aan die regels heeft gevolgen voor de ander, of het nu een cliënt, een ouder of een collega is.

Als introductie op dit verhalenboekje een herinnering uit mijn jeugd, een illustratie van wat het gevolg kan zijn als iemand zich niet aan de afspraken houdt.

In ons gezin met acht kinderen was de keuken het domein van mijn moeder, waar zij als een grootvorstin regeerde. Elke dag stonden er vier ongesneden knipbroden op het grote granieten aanrecht. Had je honger én het geluk dat het oude brood op was - want eerst moest het oude brood op, zo ging dat vroeger - dan mocht je het kapje van zo'n brood afsnijden en er flink boter op smeren. Niets zo lekker als vers brood! Alleen in de keuken kon je mijn moeder even voor jezelf hebben.

“Het gaat over mijn vakantie met Klaas”, zo begon ik, terwijl ik mijn best deed zo niks aan de hand mogelijk tegen de deurpost te hangen. Ik was zestien en zou voor het eerst niet met ons gezin maar met mijn schoolvriend op vakantie gaan, naar Terschelling met de tent van zijn broer. We hadden met bollen pellen een aardig zakcentje verdiend, daar zou het niet aan mankeren. Eerst met de trein naar Harlingen en van daaruit met de boot. Spannend, samen op pad!

“Wat is er, jongen?”, vroeg mijn moeder. “Klaas kwam net langs en zei dat het niet doorging, dat hij niet gaat.” Ik hoorde mijn stem trillen. “Wat?” riep mijn moeder verbaasd uit. “Jullie hadden het toch zo goed afgesproken?” Ik knikte en leunde nog wat steviger in de deur-

opening. “En heeft hij nog verteld waarom niet?” “Nee, hij liep meteen weg en ik was te verbouwereerd om iets te zeggen. Maar ik vind het een rotstreek, ik kan wel janken.” “Ach mijn jongen, wat spijt mij dat voor je”, zei mijn moeder. Ze plukte me van de deurpost en drukte me tegen zich aan. “Ik begrijp wel waarom jij je nu zo rot voelt”, zei ze. “Als je iets met iemand afspreekt, dan vertrouw je daar op. Had Klaas nou een goede reden gehad, maar hij neemt niet eens de moeite om het je uit te leggen! Hij neemt je niet serieus en jij voelt je nu natuurlijk in de steek gelaten. En ja, dat doet pijn.”

Terwijl mijn moeder me troostte met haar verstandige woorden, was ik druk doende met de dijkbewaking van mijn tranen, want mannen van zestien huilen niet. “Wil je een lekker vers kapje?” vroeg ze. “Graag”, zei ik. Uit een ooghoek zag ik dat er ook nog oud brood op het aanrecht lag.

Ik ben trots op onze organisatie die voor de spiegel is gaan staan, heeft nagedacht over wat er beter kan, en zegt: ‘zo zouden onze manieren moeten zijn’. Tot ziens in de praktijk van alledag, waarin wij met de regels aan de slag gaan.

Veel plezier gewenst met dit boekje.

Durk Kooistra,

bestuurder/directeur 's Heeren Loo West-Nederland

Een bruin konijntje met een wit pluimstaartje

Dirk parkeert zijn grote driewieler op de stoep voor de dierenspeciaalzaak. Een beetje onhandig rukt hij Teddy uit het fietsstoeltje aan het stuur. Hij heeft haast, want Koos heeft gezegd dat er vandaag nieuwe jonge konijntjes in de winkel zijn. Koos is de baas van de dierenwinkel en zijn vriend.

“Goeiemorgen, jongen”, begroet Koos zijn trouwste klant. Als antwoord strijkt Dirk de winkelier enthousiast over zijn grijze haar. Hij krijgt een aai over zijn stekelkoppie terug. Een vast ritueel, net als Dirks dagelijkse inspectieronde. Eerst naar de aquariums om de vissen te voeren, daarna naar de hondjes en poesjes. Die mag hij aaien, maar de kleine dieren - de vogeltjes, muizen en konijntjes - mag hij niet aanraken.

“Je weet de weg, vriend”, lacht de winkelier. Hij drukt de uit de kluiten gewassen knul een busje visvoer in de handen en weg is Dirk. Koos roept hem nog na: “Alleen kijken, hè.”

Dirk haast zich naar de vissen. Hij weet niet hoe gauw

hij het voer in de bakken moet strooien, want in zijn hoofd dreunt het almaar: konijntjes, konijntjes, konijntjes. Voor de hondjes en poesjes heeft hij vandaag geen tijd. En dan, in een grote glazen bak, ontdekt Dirk een heleboel schattige kleine konijntjes die knus tegen elkaar aan zitten. Met een knuist in zijn mond giechelt hij van blijdschap. In de hoek van de bak zit een bruin konijntje met een wit pluimstaartje. Zo'n lief beestje heeft Dirk nog nooit gezien. Zijn handen beginnen te tintelen. Hij kijkt achterom en ziet dat Koos druk in gesprek is met een klant. Dan pakt hij het bruine konijntje op, houdt het tegen zijn borst en streelt het pluizige bolletje en rugje.

“Zo lief, zo zacht”, murmelt Dirk met gesloten ogen. Hij drukt het jonkie nog wat steviger tegen zich aan en begint steeds sneller, steeds harder te aaien, totdat hij ‘krak’ hoort. Met wijd open ogen staart hij naar het konijntje in zijn grote hand. Het koppie hangt slap. Verschrikt rammelt hij het pluizige beestje door elkaar, maar nee hoor, geen beweging.

“Oei”, zegt Dirk zachtjes. “Kapot. Mag niet van Koos.” Snel laat hij het konijntje in de binnenzak van zijn jas glijden.

De klanten staan bij de toonbank als Dirk komt aanlopen. “Ga je al weg, Dirk?”, vraagt de winkelier. Dirk knikt. “Nou, hier dan een lolly. Een voor jou en een voor Teddy.” Zo gaat het altijd. “Fiets voorzichtig en tot morgen.”

Op de stoep stopt Dirk de twee lolly's in zijn mond - Teddy houdt er niet zo van - en zet de knuffelbeer terug in het stoeltje. Hij stapt op zijn driewieler en zet koers naar huis. De kinderboerderij laat hij vandaag maar zitten. De lolly's smaken ook al niet zo lekker.

Op zijn kamer haalt Dirk het konijntje tevoorschijn. "Nog steeds kapot", mompelt hij en hij strijkt herhaaldelijk over het zachte vachtje. Niemand mag weten dat hij het konijntje meegenomen heeft. Hij wil het bewaren, maar waar?

Ineens schiet hem iets te binnen. Onder zijn bed heeft hij een schoendoos met vogelveren. Als hij het kapotte konijntje daar nou eens in legde. In zijn sas met dit goeie plan drukt Dirk het beestje in de doos met veren. Zakdoek erover en klaar.

"Welterusten", zegt Dirk. Hij geeft het konijntje een natte kus op zijn neus en schuift de doos weer onder zijn bed. "Morgen weer heel."

Een boterham met jam

“Nee, ik wil een boterham met jam en een beker melk.” Johanna hoort vol trots hoe Kees te kennen geeft waar hij trek in heeft. Ze ziet hem nog zo voor zich toen zijn moeder hem vier maanden geleden kwam brengen, met zijn schouders omlaag en zijn blik naar de grond. En Johanna zal ook niet snel de instructies vergeten die zijn moeder gaf tijdens het afscheid: ”Kees heeft graag orde om zich heen, hè Kees? En hij houdt alleen van kaas op brood en niet van melk.”

De eerste tijd had Kees zijn eten nauwelijks aangeraakt. Hij zei geen woord en was lusteloos. Johanna moest hem voortdurend aanmoedigen bij de gewoonste dingen. “Kom Kees, kleed je eens aan. Zo, nu je gezicht wassen en je tanden poetsen.” Beneden bij de anderen zag je hem amper want na het ontbijt vertrok hij meteen naar zijn kamer. Als Johanna boven kwam, bleek hij weer in zijn bed te liggen. “Kom Kees, het is nu geen tijd om in je bed te liggen.” Maar Johanna snapte het eigenlijk wel. Kees was net zo ontredderd als zij de eerste maanden na haar scheiding in dat vreemde nieuwe huis. Wat kon het

haar schelen welke kleur haar slaapkamer had? Ze had wel wat anders aan haar hoofd. Hoe was het mogelijk dat Henk na al die gelukkige jaren opeens niets meer voor haar voelde? Een donderslag bij heldere hemel was het geweest. Een complete rouwperiode was erop gevolgd. Pas toen ze voorzichtig eens een doos ging uitpakken, kwam er weer wat helderheid in haar hoofd.

Johanna zocht Kees in het begin steeds even op. Dan ging ze naast zijn bed zitten en aaide ze hem kalmerend over zijn hoofd, terwijl hij stilletjes naar de muur lag te staren. In de groep keek hij de kat uit de boom en deed hij nergens aan mee. Hij was duidelijk niet gewend zijn handen uit de mouwen te steken. Daar zou hij ook aan moeten wennen, want dat werd hier wel van hem verwacht. Johanna voelde haarfijn aan dat ze hierbij behoedzaam te werk moest gaan.

Eerst nam ze de jongen op sleeptouw bij haar eigen klusjes zoals koffiezetten en de was ophangen. Later hielp ze hem bij kleine dingen als zijn kastje inrichten, of de tafel dekken samen met Nico. Ze stelde hem steeds voor keuzes: “Welke broek wil je aan?”, “Wil je rode of blauwe sokken?”, “Wat wil je op je brood?” Stukje bij beetje werd hij zelfbewuster en kreeg hij aardigheid in het gezelschap van anderen. Hij ging zelfs naar Hans om cd’s van Frans Bauer te beluisteren.

Toen vorige week zijn moeder op bezoek kwam, bleek pas goed hoe Kees veranderd was. Zij pakte zijn win-

terjas, zoals ze altijd gewend was, en zei “Kom Kees, we gaan naar buiten.” Maar Kees dacht daar duidelijk anders over en trok zijn zomerjas aan. Toen zijn moeder begon te sputteren dat het daarvoor veel te koud was, werd hij boos. Hij begon te schreeuwen, rende naar buiten en gooide de deur met een knal achter zich dicht, zijn moeder verbouwereerd achterlatend.

Johanna had meteen met haar te doen en gaf haar een kopje thee. “Hier, drinkt u dit maar op.” De moeder keek verslagen in haar kopje. “Ik snap er niets van, vroeger reageerde hij nooit zo.” Terwijl Johanna naast haar ging zitten, zei ze: “Dat geloof ik graag, maar hier mag hij zelf beslissen wat hij aantrekt.” Verontwaardigd keek Kees’ moeder haar aan. “Bedoel je soms dat ik het niet goed heb gedaan?”

“Ja, in zekere zin. Vroeger bepaalden wij hier ook alles voor de cliënten, maar tegenwoordig laten we ze zoveel mogelijk zelf doen, en dat pakt goed uit. Ik ben blij dat Kees niet meer zo passief is als in het begin. Het huis uit gaan was een hele stap voor hem, maar inmiddels vindt hij hier zijn draai. Misschien kunt u daar het positieve van inzien.”

Mijmerend kijkt Johanna naar Kees, die met grote gebaren een verhaal aan Hans zit te vertellen. Misschien moet ze straks zijn moeder even bellen om te vragen of ze al van de schrik bekomen is. En om te vertellen dat

het echt goed gaat met haar jongen. Op dat moment kijkt Kees op. Ze lacht naar hem en roept: “Hé Kees, doe mij ook maar zo’n boterham!”

Goedemorgen, met de Helpdesk

Beste collega, helaas zijn de problemen met de centrale computer nog niet opgelost. We moeten vandaag een ingrijpende aanpassing doorvoeren... Zuchtend typte Joost de woorden. Wéér een mailtje aan iedereen. Wéér laten zien wat voor kneuzen er bij de Helpdesk werkten. Want zo werden ze natuurlijk gezien door de rest van de organisatie, als sukkels die het niet voor elkaar kregen om de programmatuur een beetje fatsoenlijk te laten draaien. Sluit s.v.p. zo snel mogelijk de applicaties af waarmee je aan het werk bent. Excuses voor de overlast, we houden je op de hoogte. Met vriendelijke groet, de Helpdesk.

Met een ruk schoof Joost zijn stoel naar achter. “Even een peuk”, mompelde hij in de richting van zijn collega’s en hij beende de kamer uit. Hij wist inmiddels wat hem te wachten stond na zo’n mailtje. Buiten onder het afdakje zoog hij zijn longen vol en staarde naar de druilerige regen. Ineens verlangde hij naar zijn warme bed, naar Linda die nog even tegen hem aankroop voordat ze eruit ging om de kleine Jonathan uit zijn wiegje te halen. Het kostte hem elke dag meer moeite om zich

uit zijn bed te slepen en naar zijn werk te gaan. Toen hij een paar jaar geleden bij de Helpdesk kwam werken, was het allemaal heel anders. Leuker, gemoedelijker. De problemen die hij moest oplossen waren veel eenvoudiger. Maar nu... iedereen moest tegenwoordig alles op de computer doen: roosters plannen, financiën bijhouden, dossiers maken, noem maar op. En de Helpdesk maar buffelen. Joost nam een laatste trekje, gooide zijn peuk weg en slofte terug naar zijn bureau.

Hij zat nog niet of daar begon het al. “Met de Helpdesk, goedemorgen met Joost.” “Ja met Angélique van de Kerklaan. Hier baal ik dus ontzettend van! Ik heb verdorie de hele ochtend aan dat kloterooster zitten werken en nou ben ik alles kwijt. Dat is jullie schuld!” Haar schelle stem tetterde door zijn koptelefoon. Ze raasde maar door. Joost staaarde naar de foto van Linda met Jonathan op zijn bureau. Hij hoorde niet wat Angélique verder nog allemaal zei. Zijn hart bonsde en de foto werd wazig. Ineens begon hij te schreeuwen. “Het is helemaal niet onze schuld, het is je eigen schuld, stomme trut! Je hebt het gewoon niet goed afgesloten, terwijl ik al honderd keer heb uitgelegd hoe je dat moet doen! Wat zijn jullie toch een stelletje...” De verbinding werd verbroken.

Trillend trok Joost de koptelefoon van zijn hoofd. In de kamer heerste plotseling een doodse stilte. Zijn drie collega's keken hem met open mond aan. Uiteindelijk

was het Bram die de stilte verbrak. “Koffie?”, vroeg hij. “Eh, ja, ik loop wel even mee”, zei Joost met een rare piep in zijn stem.

In het keukentje keek Bram hem onderzoekend aan. “Het gaat geloof ik niet helemaal goed met je”, zei hij. “Hm”, bromde Joost en stak een sigaret op. Je mocht binnen niet meer roken maar dat kon hem even geen bal schelen. Bram zweeg.

“Ik kan er niet meer tegen!”, barstte Joost uit. “Die lui hebben de mond vol van ‘samenwerking’ en ‘met zijn allen zijn we er voor onze bewoners’ maar ondertussen doen ze alsof *zij* er alleen maar voor de bewoner zijn en *wij* in het hoofdgebouw van alles verzinnen om ze van hun werk te houden!” De koffie trilde in zijn handen.

“En dus ga je schelden?”

“Ja, nou ja... dat was misschien niet zo slim hè?” Joost liet het restje koffie in zijn beker ronddraaien en gooide zijn sigaret erin die sissend doofde. “Ik zou maar even terugbellen”, zei Bram en liep het keukentje uit.

Terug op zijn plek aarzelde Joost. Zijn collega's waren weer aan het werk en sloegen geen acht op hem. Vanaf de foto keek Linda hem bemoedigend aan. Hij haalde diep adem en toetste het nummer van de Kerklaan.

Tellen

Twee mussen vlogen over het schoolplein, hun getjilp doorbrak de vroege voorjaarsstilte die bijna tastbaar was. De verlossende bel ontketende een lawine van kindervoeten. Eén paar voeten was van Ronald. Hij hield zijn rapport stevig in zijn hand geklemd, trots als een pauw.

“Ronald, kom je bij mij spelen?” Hij werd aan zijn arm getrokken door zijn vriendje. Even twijfelde hij, maar toen schudde hij zijn hoofd. Hij wilde zijn overwinning zo snel mogelijk laten zien aan zijn moeder. Nog nooit had hij een negen op zijn rapport gehad. De zon streek over zijn blonde haren, een zilte bries bracht ze in beweging. Hij genoot van zijn tocht, stap voor stap dichterbij huis.

Al aan het begin van de straat kon hij het tumult horen dat uit de geopende ramen kwam. Dennis had blijkbaar weer een van zijn buien. Ronald hoorde gebonk en gerinkel en de gillende stem van zijn moeder erbovenuit: “Niet doen, hou op! Wat moet ik nou met jou?”

Als hij vijftien rondjes om het blok zou lopen, alleen over de rode tegels en dan pas naar huis zou gaan, kwam

het allemaal weer goed. Eén, twee. Eén, twee. Eén, twee. Als een volleerd soldaat marcheerde hij over de rode tegels, zorgvuldig de grijze mijdend. Toen hij eindelijk opnieuw bij de voordeur belandde, kwam er geen herrie meer uit het huis.

Hij belde hoopvol aan. Zijn moeder deed open, met de telefoon aan haar oor. Haar haren piekten alle kanten uit, haar ogen waren roodomrand. Ze keek hem aan terwijl ze het gesprek voortzette. Door de open kamerdeur kon hij de gierende ademhaling van Dennis horen, die zat uit te puffen van zijn aanval.

Hij hing zijn jas op en ging even zitten op het bankje in de hal, zogenaamd druk bezig met het ontwarren van zijn veters. Zo kon hij ongemerkt het telefoongesprek volgen.

“Nee, er staat hier dat er nog 23 andere kinderen vóór hem op die wachtlijst staan...” ze wapperde met een papier, alsof ze het aan de onzichtbare gesprekspartner wilde laten zien. “Ja, dat kan jij makkelijk zeggen, maar ik ben aan het eind van m’n Latijn. Dit gaat niet meer Jaap, echt niet. Die jongen is niet langer te houden thuis. We moeten het er vanavond echt over hebben.”

Ronald zag op zijn moeders gezicht een blik die hij al vaker had gezien, het leek net of er een grijze wolk overheen trok.

“Dit meen je niet. Kom je niet thuis eten, moet je weer de hele avond vergaderen? Nou, dan zoek ik het zelf wel

uit.” Ze kwakte de telefoon neer, trok in één beweging haar jas aan en gooide de deur met een knal achter zich dicht. Hij hoorde haar met piepende banden weggrijden. Daar zat hij dan, alleen in huis met Dennis. Niet bang zijn, besloot hij. Hij was nu de man in huis.

Aarzelend stapte hij de woonkamer in. Zijn broertje zat scheef in zijn rolstoel, zijn borst schokte nog wat op en neer. Op de grond lagen geknakte bloemen en brokstukken van een vaas. Een laatste zonnestraal liet een plas water glinsteren op de plavuizen.

“Kom maar Dennis, we gaan tv kijken”, fluisterde hij. Hij sjoerde wat aan het zwetende lichaam, zodat hij de gordels vast kon klikken. Hij haalde de rolstoel van de rem zoals hij het zijn moeder al zo vaak had zien doen. Zo’n ding was zwaar zeg! Hij duwde uit alle macht om het gevaarte voor de televisie te krijgen en zette het toestel aan. Dennis leek de avonturen van Tommie en Pino te begrijpen, al zou niemand ooit weten of dat werkelijk zo was.

Ronald ging naast Dennis zitten en nam een klamme hand in de zijne. Een traan trok een natte streep over zijn wang. Hij hoorde niets van de kinderliedjes, hij hoorde alleen maar de getallen in zijn hoofd. Misschien, heel misschien, als hij tot vijf miljoen zou tellen, zou het allemaal nog goed komen...

Ik weet wat jij niet weet

Pssst, kom eens hier. Zie je me niet? Hier sta ik, naast het bed van Josephine. Sst, zachtjes alsjeblieft, ze slaapt net. Fijn dat ik even tijd voor mezelf heb, rustig is het nooit op de groep. Ik weet er alles van, maar niemand die mij er ooit naar vraagt. Nu je hier toch bent, zal ik eens wat vertellen. Want laten we wel wezen: degene die echt alles hoort, voelt, ruikt en ziet, die weet wat jij niet weet, ben ik natuurlijk.

We zijn haast onafscheidelijk, Fientje en ik. Wat wil je ook? Zonder mij komt ze nergens. Ik ben dol op haar, hoor. Een vrolijke meid, altijd in voor een lolletje. Kan bepaald niet stilzitten - hoe gek dat ook klinkt, want staan kan ze evenmin. Daardoor is ze afhankelijk van mij. Dat vind ik absoluut geen probleem. Ik heb een zwak voor mensen die een beetje anders zijn. En dat Fientje anders is, merk ik wel aan hoe sommige mensen met haar omgaan.

Laatst bijvoorbeeld, in een kledingzaak. Josephine was goed gehumeurd, want net als de meeste vrouwen, kun je haar geen groter plezier doen dan met haar te

gaan shoppen. Op weg naar de stad trommelde ze vrolijk met haar mollige handen op mijn armleuningen. Aan haar vinger schitterde de gouden ring met donkerrode steen van haar oma, die ze altijd draagt bij speciale gelegenheden. Opgetogen komen we de winkel binnen en we worden vriendelijk begroet door een jong grietje dat er tip top uitziet. Vraagt dat grietje aan de begeleider achter mij of ze kan helpen. Die buigt zich voorover en zegt: “We zoeken iets voor jou, hè Josephine?” Fientje heftig knikken en gebaren, want ze weet prima wanneer het om haar gaat. Tot zover alles okay. Het verkoopster-tje haalt een aantal fleurige zomerse truitjes van een rek en toont ze aan de begeleider. Ik denk dan: ‘Laat ze aan Fientje zien en vraag wat zij ervan vindt. Het gaat toch om haar?’ Bovendien vindt ze dat nou juist zo leuk aan winkelen. Maar haar werd niets gevraagd.

Weet je wat ik wel ’s denk? Misschien ben ik eerder een last voor haar dan zij voor mij. Mensen hebben de neiging niet Josephine aan te spreken, maar degene die bij haar is. En dat komt natuurlijk door mij, want wie met mij gezien wordt, telt eigenlijk niet mee.

Nog zoiets. Het was prachtig weer gisteren. Daarom stelde haar begeleider voor een luchtje te scheppen, tot groot genoegen van Josephine. Dus wij met z’n drieën naar buiten. Bij de weg die afdaalt naar het dorp, komt de begeleider een collega tegen. Is het niet ‘hoi’ en ‘doei’, maar worden er vakantiefoto’s tevoorschijn getoverd en

gaan ze elkaar ellenlange verhalen vertellen. Letterlijk over haar hoofd heen, alsof zij er niet bij is. Maar dan moet je net Fientje hebben. Ze schuift van voor naar achteren, begint steeds harder te draaien en ik voel al wat er gaat gebeuren. Zachtjes beginnen we te rollen, steeds harder en harder, want die weg daalt. Moest je toen die begeleiders zien. Achter ons aan, totaal in paniek. Kijk, dat vind ik nou zo leuk aan Fientje. Mooi dat ze die lui een potje liet rennen. En boos dat ze waren. Nee, onze Fientje is lang niet gek.

Even tussendoor, hoe laat is het eigenlijk? Elf uur? Zit ik al zo lang op mijn praatstoel? Haal me even van mijn rem af alsjeblieft, en duw me iets dichterbij het bed. Die snurkende dame hier gaat zo meteen plassen en dan heb ik weer negentig kilo te verplaatsen. Maar ik doe het graag hoor.

De val

Toen Jan geboren was, had ik meteen het gevoel dat er iets niet klopte. We hadden al drie kinderen, en Jan was zo anders. Slap, stil... De huisdokter vond dat ik me geen zorgen moest maken. “Heerlijk toch, zo’n rustig jochie?”, zei hij. Iederéén zei dat. Het was een prachtig kereltje hoor, met zijn donkere kijkers en zijn krullenbos, maar ik kon niet blij zijn. Er was iets mis en ik wist het.

Weet je, dat is nu al bijna vijftig jaar geleden, maar ik denk er nog bijna elke dag aan, hoe ik heb lopen tobben en piekeren. Toen Jan vier werd moest hij eigenlijk naar de kleuterschool, maar hij was nog helemaal niet zindelijk! We hadden pas een nieuwe huisdokter en met hem heb ik er over gepraat. Eindelijk iemand die mij serieus nam. Hij stuurde ons naar het ziekenhuis en na veel onderzoeken vertelden ze wat er met Jan aan de hand was. Hij zou zich nooit ontwikkelen tot een gewoon iemand en altijd zorg nodig hebben. We waren er kapot van. “Mijn jongen, mijn jongen”, zei mijn man steeds. Ik hoor het hem nóg zeggen. Hij was echt dol op Jan.

Kort na Jans zesde verjaardag hebben we hem naar de inrichting gebracht. Iedereen vond dat beter voor hem

want daar hadden ze meer verstand van kinderen zoals hij. Vreselijk was het, vreselijk. We moesten hem afgeven bij het paviljoen waar hij kwam te wonen. Een paar spulletjes mocht je maar meebrengen. En daarna zes weken geen contact. “Anders went hij niet”, zeiden ze. Ik heb gehuild, zo ongelofelijk gehuild. Ik had het gevoel dat ik alles fout gedaan had en ik voelde me schuldig. Mijn man kon er helemáál niet mee omgaan. Twee keer is hij mee geweest op bezoek bij Jan. Toen zei hij: “Ga jij voortaan maar alleen, ik kan er niet tegen.”

Er is sinds die tijd veel veranderd. Jan woont nu in een gewoon huis in de wijk en heeft een eigen kamer. Dat is fijn hoor, want hij houdt niet zo van drukte. Vroeger in het paviljoen zat hij soms uren op een stoel in de gang, in zijn eentje. Hij werd onrustig van al die mensen om hem heen. Het personeel is ook heel anders tegenwoordig. Lief hoor, maar zo jong. En telkens weer een ander. Ik wil niet ondankbaar klinken, maar soms denk ik: “moet dat grietje nu voor mijn Jan zorgen?” Ze begrijpen niet wat het betekent, een gehandicapt kind hebben. Daar kunnen ze niks aan doen, ze hebben zelf nog geen eens kinderen. Maar ik blijf me mijn hele leven verantwoordelijk voelen voor Jan. “Je hebt levenslang”, zei een andere ouder laatst tegen mij. Nou, zo zou ik het zelf niet zeggen, maar er zit wel wat in.

Vorige week kreeg ik de schrik van mijn leven. Ik kwam bij Jan op bezoek, zoals bijna elke zondagmiddag.

Zat hij daar met een enorme wond op zijn voorhoofd, een hechting! En ik wist van niks! Natuurlijk vroeg ik wat er was gebeurd, maar ja, Jan kan dat niet vertellen. En de leidster wist het ook niet precies. Ze moest Jans schriftje erbij gaan pakken om het op te zoeken. Weet je wat er was gebeurd? Jan was van de trap gevallen en de snee in zijn hoofd bloedde zo erg dat ze met hem naar de eerste hulp moesten om het te laten hechten. En niemand die mij even heeft gebeld! Ik dacht dat de grond onder me vandaan zakte toen ik het hoorde. Als moeder wil je daar toch bij zijn? Je kind troosten? Ja, hij is dan wel bijna vijftig, maar het is toch eigenlijk nog altijd een kind.

Die nacht heb ik nauwelijks geslapen. Als er zoiets met mijn Jan gebeurt zonder dat ik het weet, wat gebeurt er dan nog meer wat ik niet weet? Wat verzwijgen ze allemaal voor me? Ik heb me echt af liggen vragen of ik Jan terug in huis zou nemen. Maar dat kan natuurlijk niet; ik loop al tegen de tachtig. De volgende ochtend heb ik Martine gebeld, zijn vaste begeleidster. Ik merkte dat ze schrok toen ze mijn naam hoorde. Maar ik ben heel rustig gebleven. "Ik wil een gesprek met je", zei ik. Ze stemde toe.

Gisteren hebben we gepraat. Eigenlijk heb ik vooral gepraat. Over hoe verdrietig ik ben geweest om Jan, over mijn man die nooit meeding, over die zomervakanties die zo verschrikkelijk zwaar waren met Jan en de andere

drie kinderen. “Martine”, zei ik, “sta je daar wel eens bij stil? Hoe mijn leven al vijftig jaar helemaal draait om Jan?” Ik verwachtte dat ze zou toegeven dat ze verkeerd gehandeld had, maar niks daarvan. Ze begon zichzelf te verdedigen, dat het zo druk was, dat er altijd te weinig personeel was. “U zou hier zelf eens een weekje moeten werken”, zei ze. Dat vond ik zo kwetsend. Alsof ik dat niet het allerliefste zou willen: zelf voor mijn Jan zorgen in plaats van hem over te laten aan die wijsneus! Woedend was ik. En zo ben ik de deur uitgelopen. En nu? Nu weet ik niet hoe het verder moet. Ik ben bang dat Jan eronder lijdt dat ik daar zo’n stampij heb gemaakt. Dat ze minder aardig tegen hem zijn. Had ik mijn mond maar gehouden...

Onverwacht bezoek

De fietswielen zoefden over het rode asfalt. Peter floot het deuntje waarmee hij vanmorgen wakker was geworden. Hij vond het heerlijk om een half uur lang de trappers flink rond te laten gaan in het vroege ochtendzonnetje. Nu lag er nog een laagje dauw over de grasvelden maar binnen een paar uur zouden de druppels verdampt zijn om plaats te maken voor zo'n zeldzame, trillende zomerdag. Hij had net twee beleidsdagen achter de rug met de andere teammanagers. 'Op de hei zitten' noemden ze dat, wat een uitdrukking! Je kon beter zeggen 'opgesloten zitten tussen vier muren en veel woorden gebruiken voor iets wat ook in tien zinnen gezegd kon worden'. Vandaag was het vrijdag, eigenlijk zijn vrije dag, maar hij keek er naar uit om gewoon weer lekker aan het werk te gaan. Om de ongetwijfeld talloze e-mails weg te werken, een paar lang uitgestelde telefoontjes te plegen en orde op zaken te stellen. Misschien kon hij zelfs bij een paar woningen langsgaan om eens bij te praten met zijn medewerkers, daar kwam het tegenwoordig eigenlijk nooit meer van. Hij remde af toen hij het terrein opreed en zette zijn fiets in de nog verlaten stalling. Een

konijntje schoot weg toen hij naar zijn kantoor liep.

Toen Peter zijn deur opendeed wist hij meteen dat er iets niet klopte. Een onbekende geur, die toch iets vertrouwds had, bereikte zijn neus. Hij hoorde een zuchtje en een zacht geritsel. Hij knipperde een paar keer met zijn ogen voordat hij werkelijk beseftte wat hij zag.

Midden op zijn bureau stond een korenblauw babystoeltje, mét inhoud. Een baby met wangetjes in de kleur van koffie verkeerd staaarde hem met grote gitzwarte ogen verbaasd aan. Peter keek geschrokken terug, en pas na een paar seconden buitelden de vragen door zijn hoofd. ‘Waar kwam dat kind vandaan? Wat móest hij ermee? Zou het een vondeling zijn? Moest hij dan niet de politie bellen?’

Het kindje begon te huilen, met lange, hoge uithalen, terwijl het zo wild met zijn armpjes zwaaide dat de Maxi-Cosi heen en weer schommelde. Het zweet brak Peter uit. Hij had geen idee hoe hij dit krijsende geweld kon stoppen. Een doordringende geur vulde langzaam het kantoor en tot zijn afgrijzen zag hij een grote lichtbruine plek verschijnen in de zachtgele broekspijpjes van het babypakje. “Ook dat nog”, mompelde hij. Een lichte paniek overviel hem. Het zou nog zeker anderhalf uur duren voordat er een collega zou verschijnen.

Plotseling schoot de deur open en stapte Lorna zijn kantoor binnen met een flesje in haar hand. Ja, natuurlijk, Lorna! De puzzelstukjes vielen op hun plaats toen

hij de mollige medewerkster van de Meerweg daar zag staan. Haar tientallen zwarte vlechtjes waren versierd met kleurige kralen en aan haar bruine vingers droeg ze zware zilveren ringen met glimmende steentjes. De bonte kleuren stonden sterk in contrast met haar zwarte jurk. Ze keek hem geschrokken aan, haar boezem ging heftig op en neer en het zweet verscheen op haar gezicht.

“O, wérk je vandaag.” Het leek meer een constatering dan een vraag.

“Dat zie je”, zei hij zo rustig mogelijk. “Maar ik had niet gerekend op een kamergenoot! Wat doet jouw kind hier?”

Ze plofte in een stoel, die een onheilspellend geluid maakte maar toch standvastig overeind bleef. “Ik ben afgelopen maandag weer begonnen na mijn zwangerschapsverlof en hoorde toen pas van het nieuwe rooster. Ik wist van niets! Ik had oppas geregeld, maar niet voor de vrijdag. Waar moest ik Donny dan laten?” Ze knikte naar de baby, die bij de binnenkomst van zijn moeder als bij toverslag was opgehouden met huilen. “Ik heb hier geen familie, die zit in Suriname, en mijn man is net bij me weg. Ik dacht dat ik dit kantoor wel kon gebruiken, jij bent er toch nooit op vrijdag. Nou ja, behalve vandaag dan...”

Hij kon het niet ontkennen, hij had domweg vergeten om Lorna op de hoogte te stellen. “Er is wat misgegaan

in de communicatie, geloof ik”, zei hij voorzichtig, “maar mijn kantoor is geen kinderopvang, dat snap jij ook wel. Hoe lang heb je nodig om de oppas te verschuiven?”

Ze keek hem hoopvol aan. “Ik ben er al druk mee bezig maar ik weet niet hoe snel dat lukt.”

“Laten we afspreken dat je voorlopig je oude dagen houdt, tot je het voor elkaar hebt. Daarna draai je net als iedereen het nieuwe rooster, ik kan natuurlijk geen blijvende uitzonderingen maken”, probeerde hij streng.

Ze vloog hem om zijn nek, maar ging snel weer zitten. Zijn hart begon te bonzen zoals hij in geen jaren gevoeld had. ‘Peter Jansen, doe normaal, dit kán niet!’ sprak hij zichzelf toe. Hij keek naar de baby en trok een vies gezicht. “Volgens mij moet deze hier snel worden verschoond. Daarna hoop ik hem voorlopig niet meer terug te zien.”

Lorna pakte de baby op en lachte haar bulderende lach, die hij te lang niet gehoord had.

Suikerzoet

“Maar Nico, alle bewoners krijgen ‘s avonds een koekje bij de koffie en dan zou Bas niets mogen hebben? Dat vind ik toch zo sneu, daar kan ik echt niet tegen. We houden ons heus wel aan zijn dieet, maar Bas kijkt heel zielig als wij iets lekkers nemen en hij niets krijgt. Snap je dat nou niet?” Margot kijkt de diëtist vragend aan terwijl ze Bas over zijn bol aait.

Nico kan zijn ergernis niet verbergen. “Ik snap het wel maar jij snapt het niet! Natuurlijk wil je als begeleider lief zijn voor Bas, maar dit gesprek hebben we al zo vaak gevoerd. Bas weegt nu 109 kilo. Dat is te veel voor een jongen van 1 meter 80, veel te veel. Vorige keer woog hij 105 kilo, de keer daarvoor 103. Hij komt maar aan terwijl hij juist moet afvallen voor zijn gezondheid. En jij vindt het zielig als hij geen koekje krijgt? Je weet hoe ik erover denk. Het is pas zielig als hij over twee jaar in een rolstoel zit omdat zijn knieën het begeven of als hij diabetespatiënt wordt.”

Margot knikt, mompelt dat het waar is wat Nico zegt en belooft beterschap: “We zullen ons best doen. Bas moet natuurlijk niet in een rolstoel terechtkomen.”

Nico kijkt Margot en Bas moedeloos na als ze zijn spreekkamer verlaten.

“Wat een vak”, denkt hij. “Ik ben de boeman die altijd iedereen op zijn kop geeft. De harde man die niemand wat gunt, die altijd maar zeurt, die nooit eens met ze meepraat. Alsof het niet veel makkelijker zou zijn om te zeggen: “Ach nee, natuurlijk begrijp ik dat je Bas een koekje geeft, natuurlijk is het sneu als hij niets krijgt. Die paar kilootjes erbij, wat maakt het uit? Als ze je maar aardig vinden!”

Laat ik ook eens aardig gevonden worden. Ze luisteren toch niet naar me, al twintig jaar niet, waarom zou ik nog de moeite nemen het uit te leggen? Genoeg is genoeg!

Nico pakt zijn jas en loopt met ferme pas naar de parkeerplaats. Voordat hij wegrijdt, plugt hij zijn i-pod in en zet de muziek lekker hard. “Sugar!” brult hij mee. “Ah honey honey!” Precies dat heeft hij nodig, suiker, snoepgoed, kilo’s snoepgoed. “Cause you are my candy girl and you got me wanting you. Sugar!”

In de snoepwinkel leeft Nico zich helemaal uit. Hij schept puntzakken vol snoep in alle kleuren van de regenboog. Heel geconcentreerd is hij aan de slag. De muziek galmt nog na in zijn hoofd en af en toe zingt hij een paar woorden mee. “Sugar sugar!” Nico stopt pas met laden als zijn winkelmandje vol is.

Met een plastic tas vol snoep rijdt hij terug naar zijn werk, terwijl “Sweets for my sweet, sugar for my honey, your first sweet kiss thrilled me so” van The Drifters door zijn auto dreunt. Nog nazingend stapt hij uit zijn auto.

Bij de woning van Bas komt hij Margot tegen die in de tuin bezig is. “Hallo Margot”, roept Nico en zwaait met zijn tas. “Ik heb iets voor jullie meegenomen, een aardigheidje voor Bas en jou.”

Verbaasd kijkt Margot op. “Hé, wat een verrassing dat je bij ons langskomt. Zeg Nico, dat gesprek vanochtend, dat zit me helemaal niet lekker.” Ze lopen samen de woonkamer in waar Bas hen enthousiast begroet. “Mij ook niet. Daarom heb ik net iets voor jullie gekocht.” Margot pakt de tas van hem aan en kijkt nieuwsgierig wat er in zit.

“Wat, allemaal snoep! Wat is dit voor onzin, dit kunnen we toch niet allemaal op.” Bas is dichterbij gekomen en probeert een zakje snoep te pakken. “Nee Bas, dat is niet voor jou”, zegt Margot streng.

Hier heeft Nico op gewacht: “Maar hij kijkt zo zelig...”

Het rokje en de reus

Met een tikje ploften de houten knijpers in de plastic mand. Anja trok de lakens glad en vouwde ze tot platte pakketjes die ze behoedzaam in de wasmand legde. De witte stapel werd steeds hoger. Even later kwamen er felgekleurde bolletjes sokken en een paar spijkerbroeken bij. Ze stopte toen ze bij de plek kwam waar nog geen uur geleden haar gele t-shirt had gewapperd. “Nee hè, niet wéér”, mompelde ze. Gisteren was haar roze rokje ook al spoorloos verdwenen. Ze snapte er niets van, ze had alles toch goed vastgezet en zo hard waaide het ook weer niet.

Haar gedachten werden verstoord door de nieuwe burenen die met luid gegiechel en gejoel langs haar tuin liepen. Door de spijlen van de houten schutting zag ze het bonte gezelschap aan zich voorbijtrekken. Plotseling stakte haar adem toen ze in de groep een man zag lopen in haar t-shirt en roze rokje. De man zag er door zijn forse postuur wat gevaarlijk uit, maar dat werd tenietgedaan door zijn uitmonstering. Het gele shirtje kwam niet verder dan zijn dikke buik, die er potsierlijk onderuit kwam. Onder het roze rokje - ‘gelukkig stretch’,

schoot het door haar heen - staken harige mannenbenen uit. Het modieuze geheel werd afgemaakt met enorme, kobaltblauwe gympen.

Geïrriteerd beet ze op haar onderlip. Konden die medewerkers niet een beetje opletten. Het was best dat ze in een gewone wijk wilden wonen met die gehandicapten, maar dan moesten ze ze wel een beetje onder controle houden. Anja griste haar tasje met de huissleutels van de keukentafel en beende naar buiten.

Niets verraadde dat het hier om een bijzondere woning ging, met een voordeur als alle andere huizen in de straat. Even aarzelde ze voordat ze ferm op de bel drukte.

Een meisje met dikke brillenglazen deed open.

“Is er ook een groepsleider thuis?”, vroeg Anja onwennig. Ze wist eigenlijk nooit goed hoe ze op dit soort mensen moest reageren.

“Monieeeeeeeeeeeek, er is iemand aan de deur!”, brulde de vrouw de gang in.

Opeens hoorde Anja een brommer achter zich en voelde ze een ruk aan haar schouder. Terwijl ze in een reflex het hengsel beetgreep, siste een jongen haar toe: “Laat los, mens!” Ze draaide zich om en keek recht in zijn gezicht dat verborgen werd door de klep van een helm.

De jongen probeerde weg te scheuren met zijn buit, maar zijn bagagedrager werd vastgepakt door een boom

van een vent in een te klein shirtje en roze rokje. “Hé joh, laat de buurvrouw met rust!”, klonk een zware basstem. De jongen liet haar tasje los, sprong van zijn brommer en zette het op een rennen. Anja voelde haar benen slap worden en met een klap landde ze naast de brommer op de stoep.

Toen Anja weer bijkwam, stonden de burens nieuwsgierig om haar heen. “Ze is weer wakker hoor!”, riep het meisje met de bril opgetogen. Een andere vrouw sprong blij op en neer, en de grote man klapte in zijn handen terwijl hij goedkeurend bromde. Anja kreeg een kop thee in haar handen geduwd. “Hier, drink maar op, dan kom je weer een beetje tot je positieven, zo’n overval gaat je niet in je koude kleren zitten. Laat ik me even voorstellen, ik ben Monique, de begeleidster.”

“O ja, daar kwam ik voor.” Anja wees naar de reus in haar shirt en rokje: “Net zag ik hem in mijn kleren lopen, dat is toch te gek voor woorden! Die heeft hij van mijn lijn gepikt, over diefstal gesproken.”

Monique zuchtte. “Ik vroeg me al af waar hij die nieuwe kleren vandaan had, maar Teun zei dat hij ze zoals gewoonlijk van zijn moeder had gekregen. Het spijt me verschrikkelijk, ik zal ze netjes gewassen weer teruggeven hoor.”

Ze richtte zich tot de grote man. “Teun, is het waar dat je die kleren van de buurvrouw hebt gestolen? Dat kan je toch niet maken!”

De man keek beschaamd naar Anja en mompelde: “Ik vond ze zo mooi en had geen zakgeld meer om zoiets te kopen, maar ik zal het nooit meer doen.” Met een gebogen hoofd verliet hij de kamer.

De volgende dag belde Anja weer aan bij het huis van de buren. Ze had de grote neonroze weekendtas van zolder gehaald waarin ze altijd haar oude kleren stopte om aan het Leger des Heils te geven. Teun deed open in een polyester bloemetjesjurk zoals oma’s vroeger droegen. Hij keek haar verlegen aan. “Hier Teun, dit is voor jou als bedankje voor mijn redding.” Zijn blik werd als door een magneet getrokken naar de tas en hij lachte zijn onregelmatige tanden bloot. “Maar voortaan wel mijn kleren aan de waslijn laten hangen!”

Evangelist op spillebenen

Ergens hoog in een boom laat een vogel van zich horen. De zon doet zijn uiterste best, maar dringt niet door het dichte bladerdak van de bomen langs de brede laan. Verscholen in het groen staat een klein kerkje. Niet zomaar een kerkje waar op de dag des Heren mensen in hun zondagse kleren neerstrijken, waar alleen de stem van de dominee galmt of het orgel dreunt, waar de enige afleiding een pepermuntje is of het tellen van de lampjes aan de kroonluchters. Dit kerkje is heel anders.

De deuren van het kerkje staan wagenwijd open. Buiten hoor je wat er binnen gebeurt.

“Dus jij heet Petrus. Dat is een prachtige naam”, klinkt zwaar een rustige stem.

Op het podium, voor een groot houten kruis aan de muur, staat de oude predikant in een witte toga met naast zich een klein figuurtje in korte broek waaruit dunne beentjes steken. Hij kan twintig zijn, of vijftig. Met ingehouden adem luisteren de gemeenteleden toe. De oude, grijze dominee vraagt door: “Ken jij iemand uit de Bijbel die ook zo heet?”

Met een stralende lach antwoordt Petrus: “Jezus z’n vriend.”

“Precies”, prijst de dominee en geeft de kleine man een schouderklopje.

“En weet je wat die naam betekent?”

Petrus kijkt even naar beneden en zoekt het antwoord op zijn knokige knieën. Dan schudt hij zijn hoofd.

“Rots. Petrus betekent rots”, helpt de predikant.

“Die heb ik op vakantie gezien, dominee!”, zegt de kleine Petrus.

“O ja? Dan kun jij mij ook wel vertellen hoe een rots eruit ziet.”

Petrus hoeft niet lang na te denken: “Heel groot en heel hard. Als die op je kop valt, ben je dood.”

Een luid gelach en gejoel breken los. Petrus kijkt triomfantelijk de zaal in en trekt een gek gezicht. Ook de dominee moet lachen. Als de rust weergekeerd is, hervat hij het gesprek.

“Dat heb je goed gezegd, Petrus. Een rots is inderdaad een hele grote steen. Niet te tillen zo zwaar. Jezus had mannen nodig die sterk waren als zo’n rots, mannen waar je op kon rekenen. Zulke mannen konden hem helpen. Weet je waarmee? Ze moesten hem helpen met vissen.”

Met open mond kijkt Petrus de dominee aan.

“Met vissen?”

“Ja”, zegt de dominee, “met vissen. Je denkt misschien

dat dat gemakkelijk werk is, maar dat is helemaal niet zo. Weet je wat Jezus tegen de vissers Simon Petrus en Andreas zei? Hij zei: 'Vanaf nu vangen jullie geen vissen meer, maar mensen.' Ze moesten andere mensen vertellen over God."

De dominee plukt even aan zijn grijze baard en kijkt de kerk rond: "Dat moeten wij met z'n allen ook doen. Mensen vissen, mensen van God vertellen."

Iemand begint te klappen, er wordt gekucht en 'amen, amen' geschreeuwd.

"Ja, amen", zegt de dominee. "En Petrus, nu mag jij nog even collecteren."

Petrus kwijt zich keurig van zijn taak, terwijl de gemeente een laatste lied zingt. De gemeenteleden gaan de kerk uit. Sommigen op hun dooie gemak, anderen maken dat ze weggkomen. Hier maakt iemand nog een praatje, daar duwt een ouder zijn kind in de rolstoel naar huis.

Als de dominee op zijn fiets wil stappen, trekt Petrus aan zijn mouw.

"Jezus is mijn vriend", vertrouwt hij de oude man toe en draaft weg.

Verbaasd kijkt de dominee hoe Petrus op z'n spillebeentjes vliegensvlug verdwijnt. Op weg naar huis bedenkt hij hoe moeilijk hij het aan het begin van zijn loopbaan vond om het evangelie uit te leggen aan deze mensen. De catechisaties, de pastorale gesprekken, het

viel hem allemaal even zwaar. Maar wat had hij veel van hen geleerd. Ze dwongen hem de kern te zoeken, al was dat allesbehalve simpel. Dat lag waarschijnlijk vooral aan hemzelf. Want moest je niet gewoon zeggen, net als Petrus van daarnet: 'Jezus is mijn vriend'? Al peinzend heeft de oude man het hek van zijn huis bereikt. En terwijl hij zijn fiets in de schuur zet, mompelt hij: "Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het koninkrijk der hemelen."

De Vijf Gouden Regels van 's Heeren Loo West-Nederland

1. Weet wat de cliënt wil

We willen graag dat de cliënten zoveel mogelijk zelf bepalen. Maar hoe ernstiger de beperkingen, hoe lastiger dat voor ze is. Daar ben je alert op, door je in de cliënten te verdiepen en ook door te rade te gaan bij cliëntvertegenwoordigers. Zo hou je oog voor hun mogelijkheden en persoonlijke achtergrond. Je praat niet over de hoofden van cliënten heen, maar behandelt hen met respect. Jij kunt als geen ander de cliënt een stem geven.

2. Help elkaar met compliment en commentaar

Een goede werksfeer is gebaseerd op wederzijds vertrouwen. Daarom praat je niet óver je collega's, maar mét je collega's. Je helpt elkaar verder door op zijn tijd een compliment te geven, maar ook door elkaar aan te spreken op dingen die niet goed gaan. Doe dat persoonlijk en niet via de mail. En vraag ook eens wat de ander van jouw manier van werken vindt.

3. Afspraak is afspraak

Het prettige van afspraken is dat je weet waar je aan toe bent en waar je op kunt rekenen. Houd je daarom aan afspraken, loyaal en op tijd, dat komt de samen-

werking ten goede. Dat geldt voor dingen die je zelf afspreekt, maar ook voor besluiten in de organisatie, variërend van procedures en beleidsregels tot zorgplannen van cliënten. En kun je een afspraak niet nakomen, dan bespreek je dat tijdig en zoek je met elkaar naar een oplossing.

4. Informeer over en weer

Goed communiceren is voor iedereen van belang. Van je leidinggevende mag je een open oor verwachten voor je opvattingen en ervaringen, en tijdige en heldere informatie over ontwikkelingen in het werk. Lees die informatie en laat van je horen als je vragen hebt of commentaar. Je houdt ook zelf collega's, cliënten en cliëntvertegenwoordigers goed op de hoogte. Zorg ervoor dat niemand achter de feiten aan hoeft te lopen. Ook jijzelf niet.

5. Blijf je verbazen

In onze organisatie kun je niet functioneren op de automatische piloot. Elke dag is anders, elke dag gebeuren er nieuwe dingen. Zowel met cliënten als met collega's. Durf je daarover te verwonderen en oordeel niet te snel. Kijk of je er wat van kunt leren, reageer met gezond verstand en stuur, waar nodig, bij. Schrap "zo doen we het hier nu eenmaal" uit je woordenboek. Kortom: doe je werk als een echte professional.

Ter afsluiting van het cultuurtraject *Wat beweegt ons?* verschijnt dit boekje met verhalen waarin de gouden regels van 's Heeren Loo West-Nederland terugkomen. In de verzonnen verhalen spelen cliënten en familieleden, begeleiders en andere medewerkers, burens en buitenlui de hoofdrol. Mensen met goede en slechte kanten, mensen die verlangen en teleurgesteld raken, die vallen en weer opstaan. Het zijn tragische verhalen, maar ook roerende en vrolijke. En in elk verhaal vallen wel enkele gouden regels te ontdekken. Want al zijn die regels voor en door 's Heeren Loo opgesteld, ze zijn uit het leven gegrepen.

's Heeren Loo
West-Nederland

